

Δύο βραδιές για το Μάνο

Ένα διήμερο αφιέρωμα στον μεγάλο Έλληνα δημιουργό Μάνο Χατζιδάκι, με τίτλο "2 Βραδιές για το Μάνο" θα πραγματοποιηθεί στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων, την Κυριακή 21 και τη Δευτέρα 22 Σεπτεμβρίου.

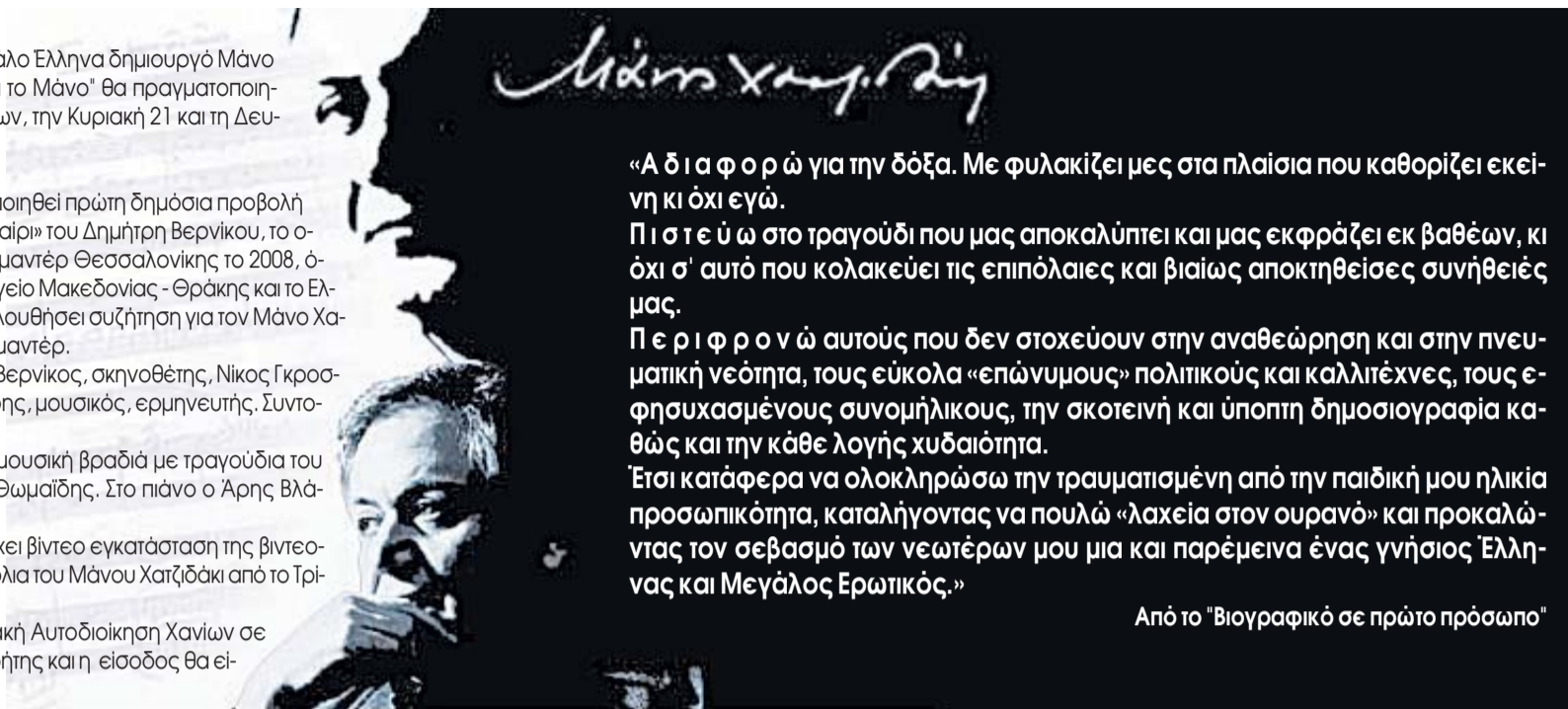
Την πρώτη μέρα στις 8 μ.μ. θα πραγματοποιηθεί πρώτη δημόσια προβολή του ντοκιμαντέρ «Ο καθρέφτης και το μαχαίρι» του Δημήτρη Βερνίκου, το οποίο παρουσιάστηκε στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης το 2008, όπου και απέσπασε βραβεία από το Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης και το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου. Θα ακολουθήσει συζήτηση για τον Μάνο Χατζιδάκι με αφορμή την προβολή του ντοκιμαντέρ.

Στη συζήτηση συμμετέχουν οι: Δημήτρης Βερνίκος, σκηνοθέτης, Νίκος Γκροσδάνης, συγγραφέας, και Κώστας Θωμαΐδης, μουσικός, ερμηνευτής. Συντονίζει ο Ματθαίος Φραντζεσκάκης.

Τη δεύτερη μέρα στις 9 μ.μ. θα γίνει μία μουσική βραδιά με τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι. Ερμηνεύει ο Κώστας Θωμαΐδης. Στο πιάνο ο Άρης Βλάχος.

Κατά τη διάρκεια του διημέρου, θα υπάρχει βίντεο εγκατάσταση της βιντεογράφου Αλίκης Χιωτάκη, πάνω σε δυο σόγια του Μάνου Χατζιδάκι από το Τρίτο Πρόγραμμα.

Τις εκδηλώσεις διοργανώνει η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων σε συνεργασία με την Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης και η είσοδος θα είναι ελεύθερη για το κοινό.

«Α διαφορεώ για την δόξα. Με φυλακίζει μες στα πλαίσια που καθορίζει εκείνη κι όχι εγώ.

Πιστεύω στο τραγούδι που μας αποκαλύπτει και μας εκφράζει εκ βαθέων, κι όχι σ' αυτό που κολακεύει τις επιπόλαιες και βιαίως αποκτηθείσες συνήθειές μας.

Περιφρονώ αυτούς που δεν στοχεύουν στην αναθεώρηση και στην πνευματική νεότητα, τους εύκολα «επώνυμους» πολιτικούς και καλλιτέχνες, τους εφησυχασμένους συνομήλικους, την σκοτεινή και ύποπτη δημοσιογραφία καθώς και την κάθε λογής χυδαιότητα.

Έτσι κατάφερα να ολοκληρώσω την τραυματισμένη από την παιδική μου ηλικία προσωπικότητα, καταλήγοντας να πουλώ «λαχεία στον ουρανό» και προκαλώντας τον σεβασμό των νεωτέρων μου μια και παρέμεινα ένας γνήσιος Έλληνας και Μεγάλος Ερωτικός.»

Από το "Βιογραφικό σε πρώτο πρόσωπο"

ΕΝΑ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΝΟ ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

“Ο Καθρέφτης και το Μαχαίρι”

Γράφει ο Νίκος Γκροσδάνης

Η δεκαετία του '60, απ' το ξεκίνημα της ακόμα, μπήκε με πολύ θόρυβο σαν να 'θελε να μας προειδοποιήσει για όσα θα ακολουθούσαν, ξετυλίγοντας την μια έκπληξη μετά την άλλη. Κι οι εκπλήξεις αυτές άλλοτε ήταν καλές κι άλλοτε μας φύλαγαν πολλές άσχημες καταστάσεις ιδιαίτερα στο δεύτερο μισό.

Γεγονότα που σφράγισαν, όχι μόνο τη χώρα μας αλλά και ολόκληρο τον πλανήτη. Πολλά απ' αυτά έχουν μπει στο χρονοντούλαπο της ιστορίας, άλλα ξεχάστηκαν και κάποια απ' αυτά τα γεγονότα παραμένουν ολοζώντανα στη θύμηση και γι' αυτό, σε μεγάλο βαθμό, φρόντισε η Τέχνη να τα σώσει για να 'ρχονται στον παρόντα χρόνο ξανά και ξανά σαν να μην πέρασε μήτε μια μέρα από τότε, είτε με τη μορφή κάποιου βιβλίου, μιας θεατρικής παράστασης, ενός κινηματογραφικού έργου η πάλι μιας μουσικής και κυρίως ενός τραγουδιού.

Τουλάχιστον σ' αυτόν τον τόμα οφείλουμε τα μέγιστα σ' αυτή την πολυκόρη δεκαετία του '60, το τραγούδι έζησε την μεγάλη του Άνοιξη για να φτάσουμε σήμερα σ' αυτό το καταχειμώνα όπου δεν κουνιέται φύλλο. Μπροστάρηδες της ιστορίας αυτή του τραγουδιού υπήρξαν οι κορυφαίοι συνθέτες Μάνος Χατζιδάκις και Μίκης Θεοδωράκης για να ακολουθήσουν στη συνέχεια κι άλλα μεγάλα ταλέντα που έγγραφαν με τη σειρά τους τη δική τους ιστορία.

Όστόσο θα πρέπει να θυμίσουμε πως ο Χατζιδάκις είχε κιόλας ανοίξει το δρόμο πριν την εμφάνιση του Μίκη και πριν την δεκαετία του '60 ξεκινώντας την πορεία του -νέο παιδί ακόμα- απ' τα χρόνια της κατοχής όπου το '49 θα δώσει την περιφημη διάλεξη στο «Θέατρο Τέχνης» μιλώντας για τα ρεμπέτικα σηματοδοτώντας έτσι και τη δική του πορεία.

Είναι φορές που σκέπτομαι πως τα πάντα πια έχουν ειπωθεί για όλους και για όλα. Στην πορεία όμως ανακαλύπτω πως ελάχιστα πράγματα γνωρίζουμε για τους Μύθους του καιρού μας, και κυρίως για εκείνους που μας σφράγισαν, κι ένας από τους κορυφαίους Μύθους είναι βέβαια ο Μάνος Χατζιδάκις. Πάντα παρών με το έργο που μας άφησε και που όσο περνά ο καιρός γίνεται όλο και πιο ισχυρό, μέσο απ' αυτό που δεν θα πάψουμε ποτέ να ανακαλύπτουμε. Εξάλλου και ο ίδιος είχε πει κάποτε «Ανήκω σ' αυτούς που με ανακάλυψαν και θα με ανακαλύψουν». Η τηλεόραση που κατά καιρούς έχει σώσει απίστευτα πρόσωπα και γεγονότα δεν φρόντισε να έχει ένα ολοκληρωμένο πορτρέτο αυτού του μεγάλου δημιουργού, παρά μόνο κάποιες στιγμές του από Συναυλίες, κάποια μικρά έως ελάχιστα αφιερώματα.

Αυτό το κενό έρχεται τώρα να καλύψει ο σκηνοθέτης Δημήτρης Βερνίκος με την ταινία του «Ο Καθρέφτης και το Μαχαίρι». Είναι ένα ταξίδι στη μουσική, στους μύθους, στις ιδέες και στα οράματα του Μάνου Χατζιδάκι. Είναι μια μουσική ταινία που αγκαλιάζει το έργο του Χατζιδάκι, χρησιμοποιώντας διάφορες οπτικοακουστικές τεχνικές για να υπενθυμίσει συναισθήματα προθέσεις μνήμες και ποιητικού οραματισμού. «Ο Καθρέφτης και το Μαχαίρι» συνδυάζει το ντοκιμαντέρ με τη μυθοπλασία (fiction)

σε μια διαλεκτική σύνθεση διαφορετικών ειδών και υλικών ντοκουμέντων πάντοτε σε αναλογία με την προσωπική μυθολογία του συνθέτη.

Μετά τον θρίαμβο της ταινίας του Ζύλ Ντασέν «Ποτέ την Κυριακή» και το Όσκαρ τραγουδιού που δόθηκε στον Μάνο Χατζιδάκι για την ίδια ταινία, το όνομα του συνθέτη αρχίζει να ακούγεται έντονα στο εξωτερικό. Ξένες παραγωγές που γυρίζονται στην Ελλάδα την ίδια εποχή, φέρουν την υπογραφή του ως προς την μουσική ενώ τα τραγούδια του ακούγονται καθημερινά με μεγάλη επιτυχία. Γενάρη του 1963, η Γαλλική τηλεόραση θα γυρίσει στην Αθήνα μια εκπομπή που φέρει την ονομασία «Καρτ Μπλανς» και είναι αφιερωμένη εξ ολοκλήρου στον Μάνο Χατζιδάκι. Σ' αυτή την εκπομπή που την παρακολουθούν εκατομμύρια Γάλλοι, έχουν γίνει αφιερώματα σε μεγάλες προσωπικότητες όπως ο Ιγκόρ Στραβίνσκυ, ο Ζαν Κοκτώ κ.ά. Στην εκπομπή, εκτός από τον συνθέτη εμφανίζονταν, μιλούσαν και τραγουδούσαν, ο Ζωρζ Μουστακί, η Ζυλιέτ Γκρεκό, η Λάλε Άντερσον η Μελίνα, ο Χορν, η Αλίκη και η Μούσχοιρη, που την τελευταία στιγμή κόπηκε κατόπιν επιθυμίας του ίδιου του Χατζιδάκι. Κατά καιρούς έχουμε δει αποσπάσματα μόνο απ' αυτή την εκπομπή στην ελληνική τηλεόραση σε κάποια αφιερώματα που έγιναν για τη Μελίνα. Κορυφαίες στιγμές όταν η Μελίνα ντυμένη σαν Μπλανς Ντυπουά τραγουδά το «Χάρτινο το Φεγγαράκι» και μια άλλη μαγική στιγμή όπου δίπλα στο τζάκι τραγουδούν ντουέτο με τον Μάνο τον «Κύρ Αντώνη». Τιποτέ άλλο δεν γνωρίζουμε γι' αυτή την τηλεταινία. Υπάρχει άλλη μια τηλεοπτική ταινία που γυρίστηκε το '67 στην Αμερική τότε που η Μελίνα και Ντασέν παρουσιάζαν το Μιούζικαλ «Άλλια Ντάρλιγκ» στο Μπροντγουάι με τη Μουσική και τα τραγούδια του Χατζιδάκι και που ποτέ δεν πρόβλεψαν τα Ελληνικά Κανάλια. Τέλος το 1972 σε τηλεοπτικό στούντιο του Λονδίνου θα γυριστεί ένα ωραίο πρόγραμμα αφιερωμένο στον Αλέκο Σακελλάριο όπου ο Μάνος παίζει πιάνο και θυμάται στιγμές της συνεργασίας τους. Αυτό το ντοκιμαντέρο παίχτηκε απ' το κρατικό κανάλι το '72 για να καθεί στη συνέχεια.

Κάπου στις αρχές του νέου αιώνα διάβασα σε μια εφημερίδα ο σκηνοθέτης Δημήτρης Βερνίκος ετοιμάζεται να γυρίσει ένα δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ ή κάποια ταινία που θα αναφέρεται στον Μάνο Χατζιδάκι. Εκεί η είδηση σταματούσε. Προσπάθησα να θυμηθώ πού είχα συναντήσει αυτό το όνομα. Μια από τις αγαπημένες μου εκπομπές στην κρατική τηλεόραση του 1982 ήταν ο «Κοχλιάς», που είχε σαν στόχο να γνωρίσει στο κοινό τους σημαντικότερους Έλληνες συγγραφείς, Παραγωγός και σκηνοθέτης αυτής της τόσο σημαντικής εκπομπής ήταν ο Δ. Βερνίκος. Νοέμβριο του '82 στο Φ. Κ. Θ. προβάλλεται ένα Ντοκιμαντέρ μεγάλης διάρκειας που είχε σαν θέμα τον ζωγράφο Γιάννη Τσαρούχη παραγωγή-σκηνοθεσία του Δ. Βερνίκου.

Το φιλμ παρακολουθεί από κοντά τη ζωή του ζωγράφου στη Γαλλία, αποτυπώνοντας σκέψεις του, τις συνομιλίες του, ικνογραφώντας ένα ζωντανό πορτρέτο της πολύπτυχης προσωπικότητάς του. Ακόμα

θυμάμαι το παρατεταμένο χειροκρότημα μετά το τέλος της προβολής και την συγκίνηση που είχαμε εισπράξει κατά την διάρκειά της. Την ίδια εποχή στο κρατικό κανάλι προβάλλεται ένα μοναδικό πορτρέτο του παλιού Ρεμπέτη «Μπαγιαντέρα». Επίσης ενδιαφέρον και σκηνοθετημένο απ' τον Δημήτρη Βερνίκο. Θα ξανασυναντήσω αυτό το όνομα σε κάποιες παραγωγές και σε συνεργασία με τον Μάνο Χατζιδάκι στο «Σείριο» ή στα Ανώνυμα της Κρήτης, στον Μουσικό Αύγουστο στο Ηράκλειο.

Η είδηση πως ετοιμάζει κάποια ταινία για τον Μάνο Χατζιδάκι μου γέννησε το ενδιαφέρον να τον γνωρίσω από κοντά να συνομιλήσω μαζί του. Ξεκίνησε μια περιπέτεια ως να πραγματοποιηθεί εκείνη η πρώτη συνάντηση και να γνωρίσω έναν πολύ ενδιαφέροντα άνθρωπο, που γνωρίζει να χειρίζεται την ελληνική γλώσσα, με αφάνταστο χιούμορ και πάνω απ' όλα να μου γνωρίσει τον Μάνο Χατζιδάκι όπως αυτός τον έζησε. Όσες φορές συναντηθήκαμε είτε στη Θεσσαλονίκη είτε στην Αθήνα ξεκινάγαμε την κουβέντα που κράταγε αρκετές ώρες συζητώντας για τα πάντα και να καταλήγουμε πάντα στον Μάνο Χατζιδάκι.

Είμαι βέβαιος πως ο Δημήτρης Βερνίκος γνώριζε τον Μάνο Χατζιδάκι επί της ουσίας, όσο λίγοι που έτυχε να βρεθούν κοντά του, και καταλήγω στο συμπέρασμα πως είναι ο πλέον αρμόδιος σκηνοθέτης για την υλοποίηση της ταινίας που αφορά τον συνθέτη ο οποίος εκτός από τη σκηνοθετική εμπειρία στις κινηματογραφικές βιογραφίες και το μεικτό είδος, είχε την ευκαιρία να προσεγγίσει άμεσα την πολύπλευρη προσωπικότητα του Μάνου Χατζιδάκι κατά την μακρόχρονη επαγγελματική και φιλική τους σχέση. Παράλληλα διαθέτει αρχείο με άφθονο οπτικοακουστικό υλικό και πλήθος κειμένων του πολλά απ' αυτά αδημοσίευτα: κριτικές, αυτοσχέδια σενάρια για ταινίες και επιστολές του προς αυτόν.

«Ο Μάνος Χατζιδάκις είναι υπόδειγμα ανθρώπου που χάριζε απλόχερα μουσική, ιδέες, ένταση και βαθιά ευαισθησία για την ανθρώπινη ψυχή και την ελληνικότητα «Ο Καθρέφτης και το Μαχαίρι» αποτελεί φόρο τιμής σ' αυτό τον άνθρωπο που με το τραγούδι και τη μουσική ανέδειξε παγκόσμια τους ελληνικούς Ρυθμούς και τις μελωδικές ρίζες και προσπάθησε μέσω της μουσικής και των στίχων να δείξει το δρόμο προς την προσωπική ελευθερία και την ηθική ανάταση. Η ταινία μας προσφέρει τη δυνατότητα να επανεξετάσουμε τη σχέση μας με τις ρίζες και τον πολιτισμό μας να επανεκτιμήσουμε την πολιτιστική μας ταυτότητα και να επαναπροσδιορίσουμε το στίγμα μας στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης. «Ο Καθρέφτης και το Μαχαίρι» απευθύνεται στους νέους κάθε ηλικίας και τους προσκαλεί να ερμηνεύσουν τον κόσμο υπό το πρισμα μιας παγκόσμιας μουσικής αρμονίας και να πορευτούν σ' ένα φωτεινό οραματικό μέλλον όπως οραματιζόταν και ο συνθέτης μ' ένα τραγούδι».